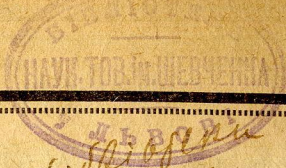

26 10
~~154~~

154

T3(2)522

1541

СИП ГЕРМАЙЗЕ.

*до бібліотеки
назк. її - ва у Львові
автор.*

(293)

1905 рік.

20 років відділяють нас від 1905 року, і за ці два десятиліття в соціальній будові європейських та по-за європейських держав зайшли дуже глибокі та важливі зміни. Надто значні вони в краях Східної Європи, на землях колишньої тюрми народів—Російської Імперії, тепер—іменем та правом революції—Радянської Федерації.

Події останнього неповного десятиліття, що пройняті напруженим класовим змаганням, своїм гігантським розміром і постановкою до реального здійснення тих прагнень, що про них тільки мріялося, як про здійснені в далекому майбутньому,—сповнили нас, сучасників їх, новими так сильними й глибокими враженнями, що близькі порівнюючи події попереднього десятиліття позабулися в нашому уявленні, перестали нас хвилювати, одійшовши в те минуле, що його можна лише спокійно досліджувати.

Але думка дослідника-історика буде звертатися до так близької і так далекої від нас епохи з бажанням там знайти, коли не генезис, то натяк на початок нового процесу, що привів кінець-кінцем до революційних перемог нашої доби.

В 1905 році один з визначних західно-європейських марксівських публіцистів писав, що боротьба російського пролетаріату одухотворяє пролетаріат Західної Європи, примушує його бути активнішим і збільшує його революційні настрої та гартує його революційну волю.

Ми тепер по двадцятьох роках з недовір'ям можемо прочитувати цей голос безпосереднього враження від російської революції, бо в історичній перспективі інакше її оцінюємо.

Революція 1905 року в Росії була запізненим фактом ліквідації рештків феодального та старо-кріпосницького ладу і переходу на рельси промислово-капіталістичного розвитку. Ювілейні дати нинішнього року—1825 і 1905 роки—виступ декабристів на початку XIX ст. і революційна боротьба початку XX ст.—являються початками і кінцем одного соціального процесу.

Декабристи ідеологічно провіщають наближення нової буржуазної Росії, в 1905 році соціальний організм Російської держави хоче остаточно напруження своїх сил і волі скинути з себе довговічне і архаїчне для XIX ст. ярмо феодально-монархічного укладу й організувати вже на ділі, цілком конкретно буржуазну Росію.

Але великою помилкою було-б виходячи з того, що російська революція 1905 року є революція буржуазна, шукати зразків для неї в буржуазних революціях хоч-би Західної Європи.

Шляхи всякої революції глибоко своєрідні через те, що кожна революція одбувається за конкретних умовин даної країни, що коріняться в своєрідностях соціально-економічної структури її; а крім того, революція в усякій країні укладається так або інакше і в залежності від того економічного та соціального тла, що складається міжнародними відносинами дано епохи. Буржуазна революція, скажім, Франції на переломі XVIII

к. н. 08-с Тл. УССР - 1965

Львівська бібліотека
АН УРСР

Львівська державна
наукова бібліотека
1116